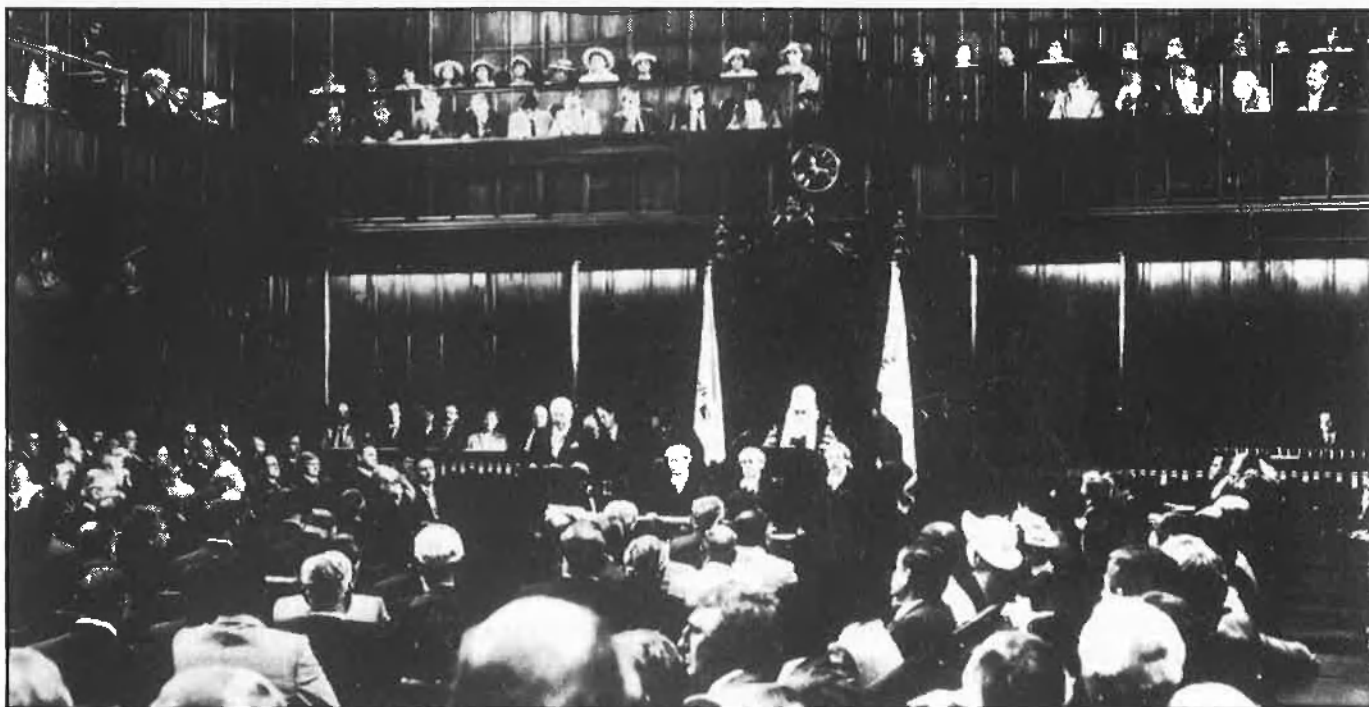

SUD-ÀFRICA: PRIMERA MANIFESTACIÓ AUTORITZADA CONTRA L'APARTHEID'

Canviar abans del canvi

A Sud-àfrica, algunes coses comencen a canviar. El fet que el govern d'aquell país haja autoritzat una protesta pacífica contra l'apartheid' així ho indica.

Interior del Parlament sud-africà.

Vicent Partal

Dimecres 13, per primer volta en dècades, el govern sud-africà autoritzà una manifestació contra l'*apartheid*. Tingué lloc a Ciutat del Cap i recorregué el poc més d'un quilòmetre que separa la catedral de l'edifici del Parlament. Segons l'estat d'excepció, aquesta manifestació hauria d'haver estat prohibida. I, a més, una llei anterior prohibia qualsevol manifestació que es dirigís cap al Parlament. El nou govern, doncs, es va saltar dues lleis en autoritzar-la. ¿Per què?

Segurament hi ha dues raons. La primera, la presència de l'alcalde blanc de Ciutat del Cap entre els convocants, i la segona, que aquesta era la prova de foc dels propòsits reformistes de Frederik de Klerk. Haver-la prohibit, haver-la dissolt, hauria equivalgut a en-sorrar les promeses de reforma de l'*apartheid* que l'han portat a la presidència de Sud-àfrica (ni que siga només amb els vots dels blancs).

La manifestació se celebrava contra

la brutal actuació policial de la nit de les eleccions i va ser un èxit de convocatòria —segurament unes 50.000 persones. Aquesta brutalitat ha fet penjar d'un fil la possible reforma del sistema racista de Pretòria. Les organitzacions d'oposició, especialment el Moviment Democràtic de Masses, van advertir, tot just produir-se, que mai havien cregut en les promeses de De Klerk i que aquella era la confirmació que feien ben fet. Després de la manifestació, però, aquestes mateixes organitzacions van parlar de dialogar amb el govern buscant una eixida negociada. El canvi de llenguatge havia estat provocat per l'actitud del nou president, que en un gest sense precedents, havia desafiat dues lleis per a permetre la concentració.

I sens dubte, la presència de l'alcalde de Ciutat del Cap entre els manifestants havia estat la raó que havia convençut definitivament De Klerk per a autoritzar la manifestació.

Aquesta presència, però, té un significat que va més enllà de la pura pres-

sió al president. És la demostració que hi ha una franja de l'electorat blanc (fins ara, en la realitat, l'únic important) que està totalment cansada de l'*apartheid*. (I no endebades, sinó per les greus conseqüències econòmiques que aquest comporta.)

Aquesta franja és la que parla ja obertament de la presència de quadros negres en els alts nivells de direcció de la seua empresa, la que convida mestissos o indis a participar en les seues festes, la que no té problemes a compartir taula en el Hard-Rock (el restaurant de moda a la platja de Ciutat del Cap) o en el Blues amb gent que fa dos anys ni tan sols hi hauria pogut entrar.

Sud-àfrica ha canviat molt. Perquè la pressió dels seus ciutadans no blancs i la internacional han aconseguit exhaurir una societat que es creia autosuficient. I ha canviat prou perquè el seu màxim dirigent viole les lleis de l'*apartheid*. Són canvis que auguren el canvi que haurà d'arribar tard o d'hora: el final de l'*apartheid*. Un final difícil però inevitable. □